

Veranderingen in stromende wateren op de zandgronden.

(door N.C.M. Maes, 2003)

Gedurende de dertig jaar dat de Bekenwerkgroep Nederland laaglandbeken heeft gemonsterd, zijn deze sterk van karakter veranderd. Enerzijds zijn de meest vervuilde beken schoner geworden, vooral door het saneren van open riolen van huishoudens en industrie. Anderzijds zijn ook veel van de schonere beken verdwenen. Begroeiingen met typische beeksoorten en -vormen worden steeds zeldzamer. De beken zijn over het algemeen troebeler geworden. De bodem is bedekt geraakt met een toenemende sapropeliumlaag. Dit is vooral het gevolg van de uit- en afspoeling van meststoffen uit de landbouw en de vermindering van de stroomsnelheid door normalisatie.

Achteruitgegaan zijn:

Callitriche stagnalis

Myriophyllum alterniflorum

Potamogeton alpinus

Ranunculus peltatus var. heterophyllus

Ranunculus fluitans

Toegenomen zijn:

Callitriche obtusangula

Elodea nuttallii

Potamogeton trichoides

In het algemeen worden submerse soorten zeldzamer en emerse soorten en hydrofyten algemener. De veranderingen in midden- en benedenlopen zijn groter dan die in de bovenlopen.

Bovenstaande verandering wordt geïllustreerd aan de hand van twee opnames in de middenlopen van beken.

Dommel bij Valkenswaard Opname techniek Tansley

<i>Jaar</i>	'71	'91	
Elodea canadensis	5	.	Brede waterpest
Luronium natans	2	.	Drijvende waterweegbr.
Potamogeton natans	2	.	Drijvend fonteinkruid
Sparganium emersum	2	.	Kleine egelskop
Elodea nuttallii	.	7	Smalle waterpest
Callitriche platycarpa	.3	5	Gewoon sterrenkroos

Tongelreep bij de Achelse Kluis

<i>Jaar</i>	'88	'90	'97	
Bedekking totaal (%)	70	30	2	
Elodea nuttallii	5	3	.	Smalle waterpest
Ranunculus pelt. var. hetero.	7	.	.	Penseelbl. waterranonkel
Ranunculus peltatus	.	3	.	Grote waterranonkel
Ranunculus fluitans	.	3	.	Vlottende waterranonkel
Callitriche platycarpa	7	5	.	Gewoon sterrenkroos
Callitriche species	.	.	3	Sterrenkroos (G)
Callitriche obtusangula	.	5	.	Stomphoekig sterrenkroos
Potamogeton crispus	5	5	1	Gekroesd fonteinkruid
Potamogeton pectinatus	9	7	.	Schedefonteinkruid
Potamogeton trichoides	.	.	4	Haarfonteinkruid
Sparganium emersum	5	3	.	Kleine egelskop